

Sygn. akt V U 495/14

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 24 czerwca 2014 roku

Sąd Okręgowy w Białymstoku

V Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: SSO Karolina Szerel

Protokolant: Anna Filipowicz

po rozpoznaniu w dniu 18 czerwca 2014 roku w Białymstoku

na rozprawie

sprawy S. K.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B.

o emeryturę

na skutek odwołania S. K.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B.

z dnia 19 lutego 2014 roku

Nr (...)

I. Zmienia zaskarżoną decyzję i przyznaje odwołującemu S. K. prawo do emerytury od dnia 1 stycznia 2014 roku.

II. Stwierdza, że organ rentowy ponosi odpowiedzialność za nieustalenie ostatniej istotnej okoliczności niezbędnej do wydania orzeczenia.

Sygn. akt VU 495/14

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 19 lutego 2014 r. nr (...) Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B. odmówił S. K. prawa do emerytury na podstawie art. 184 ustawy z dnia 17.12.1998 r. o emeryturach i rentach z FUS (Dz. U z 2013 r. poz. 1440 ze zm.), oraz rozporządzenia RM z 7.02.1983 r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze (Dz. U., z 1983 r. Nr 8 poz. 43 ze zm.) argumentując to tym, że odwołujący udokumentował staż pracy w warunkach szczególnych wynoszący łącznie 14 lat, 4 miesiące i 22 dni zamiast wymaganych przepisami 15 lat. ZUS wskazał, że nie uwzględnił okresu od 23.04.1974 r. do 24.03.1976 r. jako okresu pracy w szczególnych warunkach, gdyż w okresie tym S. K. pełnił służbę wojskową oraz okresu od 25.03.1976 r. do 14.04.1976 r. gdyż po zakończeniu służby wojskowej powrócił do pracy w dniu 15 kwietnia 1976 r.

Odwołanie od tej decyzji złożył S. K. kwestionując prawidłowość decyzji i wskazując, że jego zdaniem spełnia on warunek posiadania 15 lat pracy w warunkach szczególnych.

ZUS/O w B. wniósł o oddalenie odwołania, podtrzymując argumentację wskazaną w uzasadnieniu zaskarżonej decyzji.

Sąd Okręgowy ustalił i zważył, co następuje:

W myśl art.184 ust.1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych , ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku przewidzianego w art. 32, 33, 39 i 40, jeżeli w dniu wejścia w życie ustawy osiągnęli:

- 1) okres zatrudnienia w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze wymagany w przepisach dotychczasowych do nabycia prawa do emerytury w wieku niższym niż 60 lat – dla kobiet i 65 lat – dla mężczyzn oraz
- 2) okres składkowy i nieskładkowy, o którym mowa w art.27.

Ustęp 2 wspomnianego przepisu stanowi, iż emerytura, o której mowa w ust.1, przysługuje pod warunkiem nie przystąpienia do otwartego funduszu emerytalnego albo złożenia wniosku o przekazanie środków zgromadzonych na rachunku w otwartym funduszu emerytalnym, za pośrednictwem Zakładu, na dochody budżetu państwa.

Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983r. w sprawie wieku emerytalnego pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub w szczególnym charakterze w § 4 stanowi, iż pracownik, który wykonywał prace w szczególnych warunkach, wymienione w wykazie A, nabywa prawo do emerytury, jeżeli spełnia łącznie następujące warunki: osiągnął wiek emerytalny wynoszący: 55 lat dla kobiet i 60 lat dla mężczyzn, ma wymagany okres zatrudnienia, w tym co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach.

S. K. urodził się (...), więc dnia (...) r. ukończył 60 rok życia. Legitymuje się okresami składkowymi i nieskładkowymi w wymiarze 25 lat, 11 miesięcy i 17 dni. Na datę złożenia wniosku do ZUS o wcześniejszą emeryturę nie pozostawał już w stosunku pracy, nie był członkiem OFE

Sporna była pomiędzy stronami kwestia, czy do stażu pracy w warunkach szczególnych należy zaliczyć odwołującemu okres pełnienia służby wojskowej oraz okres po zakończeniu służby wojskowej przed rozpoczęciem pracy. Organ rentowy stał na stanowisku, iż ten okres nie podlega zaliczeniu do okresu pracy w szczególnych warunkach.

Sąd Najwyższy wyrokiem z dnia 4.12.2013 r. (II UK 217/13) orzekł, że pracownik zatrudniony w szczególnych warunkach, który po zakończeniu czynnej służby wojskowej powraca do tego zatrudnienia w przepisany terminie, zachowuje status pracownika zatrudnionego w szczególnych warunkach w rozumieniu § 2 ust. 1 rozporządzenia z 7.02.1983 r. w sprawie wieku emerytalnego dla pracowników zatrudnionych w szczególnych warunkach lub szczególnym charakterze w okresie pełnienia tej służby. Podstawy zaliczenia okresu służby wojskowej do okresu pracy w warunkach szczególnych , należy poszukiwać nie tylko w przepisach normujących prawo do świadczeń (a więc w ustawie o emeryturach i rentach z FUS i w/w rozporządzeniu RM), ale w tym zakresie znajdują zastosowanie również przepisy normujące służbę wojskową , w okolicznościach sprawy ustawa z 21.11.1967 r. o powszechnym obowiązku obrony RP , obowiązująca w czasie odbywania zasadniczej służby wojskowej przez odwołującego.

S. K. odbywał zasadniczą służbę wojskową w Wojsku Polskim w okresie od 23.04.1974 r. do 24.03.1976 r. (zaświadczenie z (...) w B. znajdujące się w aktach ZUS), oraz bezsporne w sprawie było, że po zakończeniu służby wojskowej powrócił do pracy 15.04.1976 r.

Zgodnie z obowiązującym do 31.12.1974 r. brzmieniem art. 108 ustawy o powszechnym obowiązku obrony RP, okres odbytej zasadniczej lub okresowej służby wojskowej zalicza się do okresu zatrudnienia, w zakresie wszelkich

uprawnień związanych z zatrudnieniem, pracownikom, którzy po odbyciu tej służby podjęli zatrudnienie w tym samym zakładzie pracy, w którym byli zatrudnieni przed powołaniem do służby, albo w tej samej gałęzi prawa.

Od 1.01.1975 r. przepis powyższy został zmieniony (ale sens pozostał ten sam) i od tej daty zgodnie z nowym brzmieniem tego przepisu czas obywatela zasadniczej lub okresowej służby wojskowej wlicza się pracownikowi do okresu zatrudnienia - w zakresie wszelkich uprawnień związanych z tym zatrudnieniem, jeżeli po odbyciu tej służby podjął on zatrudnienie w tym samym zakładzie pracy, w którym był zatrudniony przed powołaniem do służby.

Warunkiem wliczenia służby wojskowej do okresu zatrudnienia jest zachowanie terminów wskazanych w art. 106 i art. 107 - a więc ponowne podjęcie zatrudnienia w terminie 30 dni od zakończenia odbywania zasadniczej służby wojskowej.

Z przytoczonych wyżej przepisów wynikała zasada, że pracownikowi który we wskazanym terminie po zakończeniu służby wojskowej podjął pracę u pracodawcy, u którego był zatrudniony w chwili powołania do tej służby, okres służby podlegał wliczeniu do okresu zatrudnienia w zakresie szczególnych uprawnień uzależnionych od wykonania pracy w warunkach szczególnych. Ustanawiały one tzw. fikcję prawną, z której wynika, że pracownik zatrudniony w szczególnych warunkach , który po zakończeniu czynnej służby wojskowej powraca do tego zatrudnienia w przepisany termin, zachowuje status pracownika zatrudnionego w szczególnych warunkach w rozumieniu § 2 ust.1 rozporządzenia RM z dnia 7.02.1983 r. w okresie pełnienia tej służby.

Bezsporne w sprawie było że przed rozpoczęciem odbywania służby wojskowej odwołujący był zatrudniony w (...) Przedsiębiorstwie (...) w H., gdzie pracował od 2.03.1973 r. oraz, że po zakończeniu służby wojskowej w przepisany termin powrócił do pracy w tym samym zakładzie pracy i pracował tam do 30.11.1976 r. na stanowisku kierowcy ciągnika.

Bezsporne było, że cały okres zatrudnienia odwołującego w tym Przedsiębiorstwie był uznany przez ZUS jako praca w warunkach szczególnych - za wyjątkiem okresu odbywania służby wojskowej i okresie po zakończeniu odbywania służby wojskowej do momentu powrotu do pracy – do 15.04.1976 r.

Mając na uwadze powyższe należało uznać, że decyzja ZUS - w zakresie w jakim nie zaliczała do okresu pracy w warunkach szczególnych okresu odbywania przez odwołującego zasadniczej służby wojskowej - jest błędna. Doliczając do bezspornego okresu pracy odwołującego w warunkach szczególnych (tj. 14 lat, 4 miesiące i 22 dni) czasokresu odbywania służby wojskowej (od 23.04.1974 r. do 24.03.1976 r.) należało stwierdzić, że odwołujący spełnia warunek posiadania 15 lat pracy w warunkach szczególnych.

Okres od 25 marca 1976 r. do 14 kwietnia 1976 r. – okres po zakończeniu służby wojskowej do momentu powrotu do pracy, co nastąpiło 15.04.1976 r. prawidłowo został niezaliczony przez organ rentowy jako okres pracy w warunkach szczególnych, gdyż nie był to już okres odbywania służby wojskowej, jak również nie był to okres pracy.

Dlatego też mając na uwadze powyższe na mocy art. 477¹⁴ § 2 kpc orzeczono jak w pkt I wyroku.

Na podstawie art. 118 ust.1a ustawy o emeryturach i rentach uznano w pkt II wyroku, że organ rentowy ponosi odpowiedzialność za nieustalenie ostatniej istotnej okoliczności niezbędnej do wydania orzeczenia.

Wydanie przez organ rentowy niezgodnej z prawem decyzji odmawiającej wypłaty świadczenia w sytuacji, gdy było możliwe wydanie decyzji zgodnej z prawem, w szczególności gdy ubezpieczony wykazał wszystkie przesłanki świadczenia oznacza, że opóźnienie w spełnieniu świadczenia jest następstwem okoliczności za które organ rentowy ponosi odpowiedzialność. Tylko stwierdzenie, że organ rentowy nie dysponował wystarczającym materiałem dowodowym pozwalającym na ustalenie pracy wnioskodawcy do żądanego świadczenia, nie skutkuje obciążeniem organu odpowiedzialnością z tego tytułu.

W niniejszej sprawie ZUS/O w B. dysponował całym materiałem dowodowym, w tym zaświadczeniem z (...) w B. w zakresie odbywania przez odwołującego zasadniczej służby wojskowej w Wojsku Polskim.

Sąd Okręgowy nie przeprowadzał żadnego postępowania dowodowego ponad postępowanie dowodowe zgromadzone w aktach ZUS. Organ rentowy posiadał wszelkie dokumenty, pozwalające na wydanie decyzji przyznającej świadczenie.